

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
OKRUŽNI SUD U BANJALUCI
Broj: 011-0-Su-22-002 026
Banja Luka, 27. 12. 2022. godine

Na osnovu člana 11. i 24. Zakona o ravnopravnosti polova u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 32/10), člana 24. Zakona o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, broj 59/09 i 66/16), u skladu sa Strategijom za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu Bosne i Hercegovine, koju je 29.10.2020. godine, usvojilo Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine, te člana 15. tačka j) Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Okružnom sudu u Banjaluci (broj 011-0-Su-15-000-826, sa izmjenama), predsjednica Okružnog suda u Banjaluci, donosi

UPUTSTVO
o uvođenju rodne ravnopravnosti u radne procese
u Okružnom sudu u Banjaluci

Član 1.
(Predmet i definicije)

- (1) Uputstvom o uvođenju rodne ravnopravnosti u radne procese u Okružnom sudu u Banjaluci (u daljem tekstu: Sud) uvodi se metod rodne perspektive (eng. *gender mainstreaming*), u radne procese čiji je cilj prevencija, zaštita i unapređenje rodne ravnopravnosti, u skladu sa Strategijom Visokog sudskog i tužilačkog vijeće Bosne i Hercegovine za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Strategija).
- (2) Ovim uputstvom, zaposlenicima i zaposlenicama Suda izdaju se izričite zabrane diskriminacije na osnovu pola, te obavezujuće instrukcije u cilju zaštite i unapređenja rodne ravnopravnosti koja se odnose na pitanja zapošljavanja, upotrebe rodno osjetljivog jezika, donošenja odluka, te drugih internih procesa u kojima je koncept rodne ravnopravnosti primjenjiv.
- (3) Diskriminacija na osnovu pola sastoji se od različitog postupanja izazvanog polom određene osobe, a ne dešava se osobi drugog pola, što dovodi do kršenja ljudskih prava i osnovnih sloboda i strogo je zabranjena.
- (4) Izrazi koji su u ovom dokumentu dati u jednom gramatičkom rodu bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene.

Član 2.
(Opšti ciljevi)

- (1) Opšti cilj ovog uputstva je da sve osobe zaposlene u Sudu, kao i sve osobe koje dođu u kontakt sa Sudom bilo da je takav kontakt ostvaren usmeno, pismeno ili online, steknu

uvjerenje da je Sud utemeljen na načelima rodne ravnopravnosti, te da imaju visok nivo povjerenja u Sud, bez obzira na pol.

- (2) U skladu sa Strategijom, unapređenje znanja i podizanje svijesti o pojmu roda, rodnim normama, metodi *gender mainstreaminga*, rodnoj ravnopravnosti i jednakom pristupu pravdi postavlja se kao jedan od prioriteta Suda.

Član 3. **(Zabrana diskriminacije)**

- (1) Zaposlenima u Sudu je zabranjeno vršenje bilo kojeg oblika diskriminacije, bilo da se ispoljava direktno ili indirektno, po bilo kojem osnovu.
- (2) Zaposleni su dužni proaktivno preduzimati mjere i aktivnosti da sve osobe koje dođu u kontakt s Sudom tretiraju na jednak način, bez obzira na pol i/ili rod.
- (3) Zabrana diskriminacije obuhvata kako odnose među zaposlenicima u Sudu, tako i zaposlenih prema strankama.

Član 4. **(Zapošljavanje i odlučivanje)**

- (1) Predsjednik/ca suda će vodi računa, koliko je to moguće, da u strukturi zaposlenih u Sudu ravnomjerno budu zastupljena oba pola imajući u vidu ukupnu strukturu zaposlenih i strukturu zaposlenih na istim ili sličnim radnim mjestima.
- (2) Cilj iz stava (1) ovog člana se odnosi na sljedeće strukture zaposlenih:
 - a) radna mjestima službenika i namještenika uključujući,
 - b) rukovodećim pozicijama koja imenuje ili predlaže predsjednica (predsjednici odjeljenja, rukovodioci odsjeka/ odjela i drugo).
- (3) Predsjednica suda će nastojati da u procesima donošenja odluka na nivou radnih tijela budu ravnomjerno zastupljena oba pola.

Član 5. **(Upotreba rodno osjetljivog jezika)**

- (1) Zaposleni su dužni u službenim dokumentima koriste rodno osjetljiv jezik upotrebom rodnih oznaka gdje god je to moguće i prikladno.
- (2) Upotreba rodno osjetljivog jezika obavezna je prilikom:
 - a) izrade opštih normativnih akata;
 - b) izrade pojedinačnih akata;
 - c) navođenja funkcije, titule, zvanja ili zanimanja na aktima, službenoj web stranici, vizitkarti, natpisu na kancelariji, službenoj legitimaciji, identifikacionoj kartici i drugo.
- (3) Ukoliko upotreba rodnih oznaka radi preglednosti ili drugih razloga nije moguća niti prikladna, u službenom dokumentu obavezno je navesti napomenu koja glasi:

„Izrazi koji su u ovom dokumentu i/ili odnosnim priložima dati u jednom gramatičkom rodu bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene.“

Član 6.
(Izrada opštih normativnih akata)

- (1) U propisu, gdje je to moguće, koristiće se rodno neutralni oblik „osoba“ ili „lice“.
- (2) Kada se definišu, riječi se daju u muškom i ženskom rodu s kosom crtom, a onda se, radi preglednosti i čitljivosti, upotrebljavaju samo u muškom ili ženskom rodu.
- (3) Nosioци normativnih poslova su dužni u uvodnim odredbama propisa navesti napomenu iz člana 5. stav (3) ovog uputstva.

Član 7.
(Pojedinačni akti i drugi dokumenti)

- (1) U pojedinačnim aktima, ukoliko se odnose na osobe oba pola, koristiće se oba gramatička roda istovremeno, dodavanjem nastavka za ženski rod iza kose ili donje crte (npr. svjedok/inja ili svjedok_inja).
- (2) Za upotrebu jednog roda u aktima iz stava (1) ovog člana, neophodno je prvi put koristiti oba oblika, uz napomenu iz člana 5. stav (3) ovog uputstva koja se može navesti u fusnoti.

Član 8.
(Saradnja)

- (1) Radi spovođenja ovog uputstva uspostaviti će se saradnja s nadležnim organima i institucijama, organizacijama civilnog društva, socijalnim partnerima i akademskom zajednicom.
- (2) Saradnja iz stava (1) ovog člana provoditi će se u skladu sa mogućnostima i nadležnostima Suda.

Član 9.
(Institucionalni mehanizmi primjene i monitoringa)

- (1) Predsjednica suda je odgovorna za primjenu ovog uputstva.
- (2) Za praćenje primjene preduzetih aktivnosti u svrhu implementacije Strategije zadužuje se savjetnik/ca za prevenciju rodnog i seksualno zasnovanog uznemiravanja (u daljem tekstu: savjetnica), koja je dužna najmanje jednom godišnje sačiniti i dostaviti izvještaj predsjednici suda o istome.
- (3) Izvještaj o aktivnostima preduzetim u svrhu implementacije Strategije i postignutim rezultatima, predsjednica suda podnosi Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine uz redovni godišnji izvještaj o radu Suda.

**Član 10.
(Prijava)**

- (1) Prijava rodne diskriminacije može se vršiti anonimno ostavljanjem prijave u namjenski postavljenu kutiju za pritužbe na info-pultu.
- (2) Prijava rodne diskriminacije se može direktno podnijeti, usmenim ili pisanim putem, savjetnici za prevenciju rodnog i seksualno zasnovanog uznemiravanja.

**Član 11.
(Primjena Smjernica)**

- (1) Na dužnosti i ovlaštenja savjetnice, zaposlenika, te proceduru zaprimanja, evidentiranja i rješavanja prijave rodne diskriminacije, shodno se primjenjuju Smjernice za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog uznemiravanja u pravosudnim institucijama u Bosni i Hercegovini.

**Član 12.
(Stupanje na snagu)**

Ovo uputstvo stupa na snagu danom donošenja i biće postavljeno na Oglasnoj tabli Suda i službenoj web stranici Suda.

Predsjednica suda

Marija Aničić-Zgonjanin